

Rekabet Kurumu Başkanlığından,

REKABET KURULU KARARI

Dosya Sayısı : 2005-3-14 (Devralma)
Karar Sayısı : 05-22/260-71
Karar Tarihi : 7.4.2005

A. TOPLANTIYA KATILAN ÜYELER

Başkan : Mustafa PARLAK
Üyeler : Tuncay SONGÖR, A. Ersan GÖKMEN, Prof. Dr. Zühtü AYTAÇ, Rıfki ÜNAL, Prof. Dr. Nurettin KALDIRIMCI, M. Sıraç ASLAN, Süreyya ÇAKIN.

B. RAPORTÖRLER : Ali İhsan ÇAĞLAYAN, Kürşat ÜNLÜSOY, Alper KARAKURT.

C.BİLDİRİMDE BULUNAN : – Monsanto Company
Temsilcisi: Av. Şefika PEKİN
Beybi Giz Plaza
Meydan Sok.No.28 K.14 34398 Maslak –İstanbul.

D. TARAFLAR : – Monsanto Company
800 North Lindbergh Boulevard
Saint Louis, Missouri 63167 ABD.
– Seminis Inc.
2700 Camino del Sol, Oxnard
California 93030-7967 ABD.

E. DOSYA KONUSU: Monsanto Company'nin, çeşitli sebze ve meyve tohumculuğu alanında faaliyet gösteren Seminis Inc.'in hisselerinin tümünü devralması işlemine izin verilmesi talebi.

10 **F. DOSYA EVRELERİ:** Kurum kayıtlarına 10.2.2005 tarih, 923 sayı ile giren ve en son 24.3.2005 tarih, 1910 sayı ile eksikleri tamamlanan bildirim üzerine, 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un 7. maddesi ile 1997/1 sayılı Rekabet Kurulu'ndan İzin Alınması Gereken Birleşme ve Devralmalar Hakkında Tebliğ'in ilgili hükümleri uyarınca yapılan inceleme sonucunda düzenlenen 31.3.2005 tarih, 2005-3-14/Öİ-05-AİÇ sayılı Devralma Ön İnceleme Raporu 4.4.2005 tarih, REK.0.07.00.00/42 sayılı Başkanlık önergesi ile 05-22 sayılı Kurul toplantısında görüşülerek karara bağlanmıştır

20 **G. RAPORTÖRLERİN GÖRÜŞÜ:** İlgili Rapor'da; Monsanto Company'nin Seminis Inc.'i devralmasının 1997/1 sayılı Tebliğ kapsamında bir işlem olduğu;

4054 sayılı Kanun'un 7. maddesi ve 1997/1 sayılı Tebliğ hükümleri çerçevesinde, devralma işleminin gerçekleşmesi halinde ilgili ürün pazarlarında, 4054 sayılı Kanun'un 7. maddesi anlamında hakim durum yaratılmasının veya mevcut bir hakim durumun daha da güçlendirilmesinin ve bunun sonucunda ülkenin bütünü yahut bir kısmında ilgili piyasalardaki rekabetin önemli ölçüde azaltılmasının söz konusu olmaması nedeniyle bildirim konusu işleme izin verilmesi gerektiği, ifade edilmektedir.

H. İNCELEME VE DEĞERLENDİRME

30

H.1. İlgili Pazar

H.1.1. İlgili Ürün Pazarı

Devralan Monsanto Company'nin (Monsanto) faaliyetleri "tarımsal verim" ve "tohum ve genetik çalışma" bölümleri olmak üzere iki ana bölümden oluşmaktadır. "Tarımsal verim" bölümü esas olarak mahsul koruma ürünleri, tarla ve bahçe bitki öldürücü ilaç ürünlerini, "tohum ve genetik çalışma" bölümü ise tohum ve tohum teknolojilerini içermektedir.

40

Dosya mevcudu bilgi ve belgeden, devralan taraf Monsanto'nun faaliyetleri ile kıyaslandığında Seminis Inc.'in (Seminis) tarımsal verim ya da daha açık tanımı ile tarla ve bahçe bitki öldürücü ilaç pazarında faaliyet göstermediği anlaşılmıştır. Bu yönüyle her iki tarafın da faaliyet gösterdikleri pazarın tohum pazarı olduğu görülmektedir. Tohum pazarında Monsanto tarla mısırı tohumları, pamuk tohumları ve soya fasulyesi ve kolza gibi tohumların tohum yağlarını yetiştirmekte, üretmekte ve pazarlamaktadır. Monsanto ayrıca biyoteknolojik katkı içeren geliştirilmiş tohumların da ticaretini yapmaktadır.

50

Bu noktada üzerinde durulması gereken bir konu, farklı sebze ve meyvelerin tohumlarının arz ve talep ikamesi yönünden aynı ilgili ürün pazarının kapsamında değerlendirilip değerlendirilemeyeceğidir. Talep ikamesi yönünden incelendiğinde; çiftçiler tarafından talep edilen geleneksel tohumların yetiştirilmek istenen ürünün türüne göre farklılaştığı açıktır. Yüksek mahsul içeren, kuraklığa ya da yabancı ot veya haşarata karşı dayanıklı olma gibi çok farklı yönleri olan biyoteknolojik tohumlar da her biri kendi içinde farklılık göstermektedir. Nitekim bu tür biyoteknolojik tohumların her biri, bitki yetiştiricinin bir araya getirmek istediği özellikleri haiz belirli mahsul çeşitlerinin çapraz-aşılması suretiyle geliştirilmektedir. Bu yönüyle tamamen kullanıcının talepleri doğrultusunda hazırlanan biyoteknolojik tohumlar hem geleneksel tohumlardan hem de birbirlerinden nitelikleri yönünden ayrılmaktadır.

60

Monsanto'nun tohum üretimi dışında bazı tür sebze ve meyve üretimi de bulunmaktadır. Bu bağlamda Monsanto dünya çapında yonca, kolza, tarla mısırı, pamuk, süpürge darısı, soya fasulyesi ve ayçiçeği üretmektedir. Türkiye pazarında ise söz konusu teşebbüs sadece kolza, tarla mısırı ve ayçiçeği

05-22/260-71

70 üretmektedir. Seminis Inc. ise sadece belirli meyve ve sebzelerin tohumunu üretmekte ve tedarik etmektedir. Bunun dışında tarla mısırı, yağ tohumu veya pamuk gibi mahsullerin üretimi ile uğraşmamaktadır.

Görüldüğü üzere, devralma işleminden doğrudan etkilenen ortak bir pazar bulunmamaktadır. Bu açıklamalar ışığında, devralınan şirketin faaliyet alanını oluşturan sebze ve meyve tohumlarının her biri ayrı ayrı ilgili ürün pazarı olarak belirlenmiştir.

H.1.2. İlgili Coğrafi Pazar

80 Tarafların Türkiye’de faaliyette buldukları pazar bakımından işlemde Türkiye’nin tamamı etkilenecektir. Bu anlamda ilgili coğrafi pazar “Türkiye Cumhuriyeti sınırları dahil” olarak belirlenmiştir.

H.2. Taraflar

H.2.1. Monsanto Company (Monsanto)

90 Monsanto, Amerika Birleşik Devletleri kanunları uyarınca kurulan ve hisseleri New York Menkul Kıymetler Borsası’nda işlem görmekte olan halka açık bir şirkettir. Monsanto’nun faaliyetleri “tarımsal verim” ve “tohum ve genetik çalışma” olmak üzere iki ana bölümden oluşmaktadır.

Monsanto, tohum ticareti kapsamında tarla mısırı tohumları, pamuk tohumları ve soya fasulyesi ve kolza gibi tohumların tohum yağlarını yetiştirmekte, üretmekte ve pazarlamaktadır. Bu tohumlar, Monsanto’nun markalı tohum ticareti aracılığı ile satılmaktadır. Monsanto ayrıca biyoteknolojik katkı özellikleri içeren geliştirilmiş tohumların da ticaretini yapmakta ve tohum özü ve özelliklerini diğer tohum şirketlerine lisanslama faaliyetinde bulunmaktadır.

100 Dosya mevcudu bigi ve belgeden Monsanto’nun hisselerinin % 5’inden fazlasına sahip olan tek ortağın % 5.76 oranındaki payı ile Lord, Abbett & Co. olduğu anlaşılmaktadır. Monsanto’nun Yönetim Kurulu üyeleri; Frank V. AtLee III, John Bachmann, Hugh Grant, Gwendolyn S. King, Sharon R. Long, C. Steven McMillan, George Poste, William U. Parfet, Robert J. Stevens’dan oluşmaktadır.

110 Monsanto’nun Türkiye’de hisselerinin % 100’ü Monsanto Grubu’na ait olan Monsanto Gıda ve Tarım Ltd. Şti. (Monsanto Ltd. Şti.) unvanlı bir iştiraki bulunmaktadır. Bildirim Formu’nda Monsanto Ltd. Şti.’nin faaliyetlerinin tohumlar ve kimyasallar olarak iki bölüme ayrıldığı, tohum işi bölümüne ilişkin olarak tarla mısırı, ayçiçeği ve kolza üretilerek bunların Avrupa ve Orta Doğu’ya ihraç edildiği; kimyasallar işi bölümü ile ilgili olarak ise tarımsal kimyevi ürünler ithal edilerek bunların Türkiye pazarına sunulduğu belirtilmektedir.

H.2.2. Seminis Inc. (Seminis)

120 Seminis Amerika Birleşik Devletleri kanunları uyarınca kurulan, meyve ve sebze endüstrisinde dünya çapında faaliyet gösteren bir teşebbüstür. Seminis temel olarak meyve ve sebze tohumları geliştirmekte, büyütmekte, pazarlamakta ve bu alanda tanınmış markaları elinde bulundurmaktadır. Seminis ticari sebze ve meyve üreticilerine, bayilerine, dağıtıcılarına ve toptan satıcılarına dünyada 150 ülkeden fazla yerde 3.500'ün üzerinde tohum çeşidi tedarik etmektedir. Seminis'in ortaklık yapısı Tablo-1.'de sunulmaktadır.

Tablo 1: Seminis'in Ortaklık Yapısı

Hisse Sahibinin Adı/Unvanı	Hisse Oranı (%)
Fox & Paine Company, LLC	74.62
Kayım sıfatı ile Banca Afirme, S.A., Institución de Banca Múltiple, Afirme Grupo Financiero ve diğer kurumsal ortaklar	21.31
Bazı gerçek kişiler (genellikle halihazırdaki veya eski şirket çalışanları)	3.94
Diğer	0.13
Toplam	100.0

Kaynak: Bildirim Formu

Seminis'in Yönetim Kurulu üyeleri; Alfonso Romo, W. Dexter Paine, Saul A. Fox, Eugenio Garza, Kevin Schwartz, Dr. Bruno Ferrari ve Bernardo Jimenez'den oluşmaktadır.

130 Seminis, Türkiye'de Seminis Sebze Tohumları A.Ş (Seminis A.Ş.) unvanlı tohum sektöründeki Türk iştiraki aracılığıyla faaliyet göstermektedir.

H.3. Yapılan Tespitler ve Hukuki Değerlendirme

H.3.1 İşlem

140 Dosya konusu işlem, Türkiye de dahil olmak üzere global ölçekte Monsanto'nun Seminis şirketini devralmasına ilişkindir. Taraf teşebbüslerin Türkiye'de faaliyet gösteren bağlantılı teşebbüsleri de bu kapsamda devralmaya dahil edilecek ve işlem dolayısıyla Türkiye pazarı etkilenecektir. Bu bağlamda dosya konusu işlem 1997/1 sayılı Tebliğ bağlamında bir devralmadır.

1997/1 sayılı Tebliğ'in, 1998/2 sayılı Tebliğ ile değişik 4. maddesi devralmayı gerçekleştiren bağımsız teşebbüslerin toplam pazar paylarının %25'i ya da toplam cirolarının 25 trilyon TL'yi (25 milyon YTL) aşması halinde izne tabi kılmaktadır.

Monsanto ve Seminis'in Türkiye'de elde ettikleri yaklaşık ciro ve %25 pazar payı eşliğini aşan alt pazarlara ilişkin bilgiler Tablo-2'de verilmektedir.

05-22/260-71

Tablo-2 Monsanto ve Seminis'in Türkiye'deki Ciro ve Pazar Payı %25'i Aşan Alt Pazarlara İlişkin Bilgiler

	2004 Yılı (YTL)	Alt Pazarlar ve Pazar Payları
Monsanto	(.....)	Tarla Mısırı (%....), Kolza (%....)
Seminis	(.....)	Kabak (%....), Sanayi Tipi Domates (%....)

Kaynak: Bildirim Formu. YTL değerleri 31.12.2004 tarihi itibarıyla hesaplanmıştır.

Tablo-2'den görüldüğü üzere, birleşme işlemi gerek ciro gerekse pazar payı yönüyle Tebliğ ile belirlenen eşiklerin üzerinde ve izne tabidir.

160

H.3.2. Hukuki Değerlendirme

Bildirim konusu işlem, tarımsal verimi artırmaya yönelik ilaç ve daha çok genetik olarak değiştirilmiş yağ tohumları üreten Monsanto'nun, sebze ve meyve tohumu üretiminde dünya üretiminde lider olan Seminis'i devralmasına ilişkindir. Devralma tamamlandıktan sonra Seminis Monsanto'nun tümüyle sahip olduğu bir iştiraki haline gelecektir. Her iki tarafın aynı tohum alt pazarında faaliyetinin bulunmaması nedeniyle, işlem sonrası tanımlanan ilgili ürün pazarlarında yoğunlaşma olmayacaktır.

170

Yatay birleşme ve devralmalar sonrası koordine edilmiş ve tek taraflı etkilerin yanı sıra, özellikle rakipler tarafından dile getirilen dışlayıcı etkilerin de görülmesi muhtemeldir. Koordine edilmiş ve tek taraflı etkiler, tarafların ürünlerinin birbirlerini ikame edebildiği, pazardaki diğer teşebbüslerle ya da tek taraflı olarak ürünlerin fiyatlarını artırmaya yönelik girişimler sonucu ortaya çıkabilmektedir. Birleşme/devralma sonrası tarafların ürünleri arasında rekabet ortadan kalkacağı için fiyatları yükseltmek mümkün olabilecektir. Rakipler doğal olarak fiyatların yükselmesine neden olabilecek etkilerden ziyade, kendilerinin zayıflamasına, pazara giriş engellerinin oluşturulmasına neden olabilecek dışlayıcı etkilerden kaygılanmaktadır. Çünkü fiyatların artırılması rakiplerin yararına olurken, güçlenen teşebbüsün, yıkıcı fiyat veya ayrımcı fiyat uygulaması, üretim için önemli hammaddelerin temininde rakiplerin aleyhine olacak eylemler içine girmesi, pazarın önemli bir bölümünde rekabetin kısıtlanmasına neden olacak bağlı satışlar yapması rakiplerin pazardan dışlanmasına neden olabilecektir .

180

Bu bağlamda Monsanto'nun bitki öldürücü ilaçlar, bazı tarla bitkileri ile yağ tohumları ve Seminis'i devralması sonrası sebze ve meyve tohumları pazarlarında faaliyet göstermesinin, rakiplerini dışlayıcı, pazardaki rekabeti bozucu sonuçları olup olmayacağına ilişkin, Raportörler tarafından sektördeki bazı yetkililerin görüşlerine başvurulmuştur. Görüşülen yetkililer özetle pazarın genelde rekabetçi bir yapıya sahip olduğunu, müşteri odaklı çalışan firmaların pazardan daha fazla pay aldığını, pazarda bitki öldürücü ilaçların jenerik alternatiflerinin bulunabildiğini, devralmanın pazara fazla bir etkisinin olmayacağını, sektördeki esas sorunun "merdiven-altı" olarak tabir edilen kaçak üretim yapan teşebbüsler olduğunu, söz konusu devralmanın pazara katkısı

190

olabileceğini çünkü hibrit tohum üretiminin güçlü finansman desteği gerektirdiğini belirterek, devralmaya ilişkin bir çekince dile getirmemişlerdir.

200 4054 sayılı Kanun'un 7. maddesinin birinci fıkrasında, bir veya birden fazla teşebbüsün hakim durum yaratmaya ya da hakim durumlarını güçlendirmeye yönelik olarak piyasadaki rekabetin önemli ölçüde azaltılması sonucunu doğuracak şekilde birleşmeleri veya bu sonucu doğuracak şekilde bir teşebbüsün başka bir teşebbüsü devralması hukuka aykırı bulunmuş ve yasaklanmıştır. Devralma sonrası ilgili pazarlarda herhangi bir yoğunlaşma olmaması ve mevcut rekabet yapısında önemli bir değişiklik beklenmemesi nedeniyle, bildirim kapsamındaki devralma işlemi sonrasında pazarın olumsuz etkilenmeyeceği kanaatine varılmıştır.

H.3.2.1. Rekabet Yasakları

210 Monsanto ile Seminis'in hissedarları arasında olan Gaspar Álvarez, Franco Campana, Bruno Ferrari, Charles Edward Green, Bernardo Jiménez, José Manuel Madero, Mateo Mazal, Jean Pierre Posa and Alfonso Romo Garza ile bireysel olarak "Rekabete Girmeme ve İhalelere Girmeme Sözleşmesi" imzalanmıştır. Sözleşmenin 1. maddesine göre söz konusu kişiler, Seminis'teki görevlerinden dolayı iş hakkında önemli uzmanlık oluşturduklarını ve ticari sınırlar ile diğer gizli bilgilere büyük çapta erişmiş olduklarını kabul etmişler ve birleşmenin, yapılan önemli yatırımların ve iktisap edilen peştemaliyenin faydalarını daha fazla garanti altına alınabilmesi için sözleşmeyi imzalamışlardır.

220 Rekabet ile ilgili sınırlamaların düzenlendiği 2. maddede, rekabet etmeme yükümlülüğünün süresi işlemin tamamlanmasından itibaren 24 ay ve coğrafi olarak rekabet etmeme yükümlülüğünün Seminis'in veya bağlı şirketlerinin işlemin tamamlanma tarihi itibarıyla faaliyet gösterdiği tüm bölgelere ilişkin olduğu ifade edilmektedir. 3. maddede ise her bir hissedarın, (a) Seminis'in veya bağlı şirketlerinin müşterilerini şirketlerin hizmetlerini kullanmamaya, ürünlerini satın almamaya teşvik etmekten, veya muhtemel müşterileri veya işleri Seminis'in rakiplerine yönlendirmekten, birleşmenin tamamlanmasını takip eden 24 ay boyunca kaçınmayı; ve (b) Seminis'in veya bağlı şirketlerinin danışman veya

230 çalışanlarını işe almaktan veya işe alınmasına yardımcı olmaktan istihdamlarının sona erdiği tarih itibarıyla 6 ay boyunca kaçınmayı kabul ettikleri belirtilmektedir.

Genel olarak alıcılar tarafından satıcılara getirilen rekabet yasakları, uygulamada alıcıların devraldıkları maddi ve maddi olmayan varlıkların değerinden tam olarak yararlanmalarının, dolayısıyla alıcı tarafından yapılan yatırımın karşılığının tam olarak alınmasının bir aracı olarak değerlendirilmektedir. Ancak rekabet yasaklarının yan sınırlama olarak kabul edilmesi ve bu çerçevede işlemlerle birlikte değerlendirilmesi için söz konusu yasakların "yoğunlaşma ile doğrudan ilgili ve gerekli olma", "sadece taraflar açısından kısıtlayıcı olma" ve "orantılılık" kriterlerini

240 sağlaması gerekmektedir.

250 Söz konusu sözleşme uyarınca getirilen rekabet yasaklarının, Seminis şirketinin faaliyet alanı dışındaki sektörleri içermemesi, sözleşmenin tarafları açısından kısıtlayıcı olması, devralma işlemi ile doğrudan ilgili ve gerekli olması, hissedarların Seminis'teki görevlerinden dolayı, Seminis'in ticari faaliyetleri hakkında önemli uzmanlığa sahip oldukları ve ticari sırlar ile diğer bazı gizli bilgilere erişmiş olacakları düşünüldüğünde, süre yönüyle iki yıl ile sınırlandırılması nedeniyle devralma işleminin yürütülmesi için gerekli yan sınırlama niteliklerini taşıyır yükümlülükler olduğu anlaşılmış ve devralma işlemiyle birlikte izin verilmesi gerektiği kanaatine varılmıştır.

I. SONUÇ

260 Düzenlenen rapora ve incelenen dosya kapsamına göre; Monsanto Company tarafından Seminis Inc.'in hisselerinin tümünün devralınması işleminin 1997/1 sayılı Tebliğ kapsamında izin alınması gereken bir işlem olduğuna, ancak bu işlem sonucunda, ilgili pazarlarda 4054 sayılı Kanun'un 7. maddesinde belirtildiği üzere hakim durum yaratılmasının yahut mevcut hakim durumun daha da güçlendirilmesinin ve böylece rekabetin önemli ölçüde azaltılmasının söz konusu olmayacağına, dolayısıyla bildirim konusu işleme izin verilmesine OYBİRLİĞİ ile karar verilmiştir.